

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา สด๒๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา

ครูผู้สอน ครูสุดารัตน์ จันทะแจ่ม

ครูอริษา แก้วไทรหงวน

เรื่อง

เครื่องปั้นดินเผา

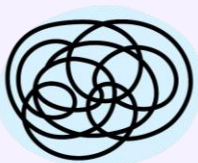
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญของภูมิปัญญาด้านเครื่องปั้นดินเผาได้
๒. วิเคราะห์ภูมิปัญญาด้านเครื่องปั้นดินเผาได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนยกตัวอย่างว่าดิน
สามารถนำมาทำอะไรได้บ้าง

ปลูกต้นไม้

ที่มาภาพ <https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/33754>

ครก

แจกัน

ที่มาภาพ <https://www.dohome.co.th/th/terracotta-mortar-9-inch-10224204.html>

กระถางต้นไม้

โองใส่หน้า

เตาถ่าน

เครื่องปั้นดินเผา

คนในอดีตผลิตเครื่องปั้นดินเผาเพื่ออะไร

นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

เช่น นำมาหุงข้าว ใส่น้ำดื่ม

คำถาม

ในปัจจุบันยังมีการใช้เครื่องปั้นดินเผา
อยู่หรือไม่

มีการใช้เครื่องปั้นดินเผาอยู่
เช่น ครก กระจ่างต้นไม้ หม้อดินเผา
แจกัน

เครื่องปั้นดินเผา

เรียกภาชนะที่ปั้นด้วยดินแล้วนำไปเผาไฟว่า

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผา

เกิดจากการสะสมการเรียนรู้
และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ
ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและ
สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต

เครื่องปั้นดินเผามีความผูกพันกับการดำรงชีวิตของมนุษย์

เครื่องปั้นดินเผา บ้านเชียง
จ.อุดรธานี

ดินเผาสามขา
หรือหม้อสามขา
ที่บ้านเก่า จ.กาญจนบุรี

ค้นพบเตาเผาสุโขทัย คือ เตาทุเรียง

ที่มาภาพ <https://happyschoolbreak.com/th-museum-sun-sueksa-lae-anurak-tao-sangkhalok/>

เครื่องปั้นดินเผา

ปัจจุบันได้มีการพัฒนาและสืบทอดภูมิปัญญา
ด้านเครื่องปั้นดินเผาหลายแห่งด้วยกัน

เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา

โอ่งมังกร ที่จังหวัดราชบุรี

เครื่องปั้นดินเผาบ้านทุ่งหลวง จังหวัดสุโขทัย

หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ปัจจุบันมีการทำถ้วย จาน
ชามเซรามิคที่ต่อยอดจาก
เครื่องปั้นดินเผาโบราณ

รับชมวิดีโอทัศน์...

เรื่อง เครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว

เครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว
นครดก ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดกันมา

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง

เรื่อง เครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว

วันที่สืบค้น ๒ ก.พ. ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=rsfWUyAi๙Es>

ขั้นตอนการทำ

๑. การเตรียมดิน ผสมดินเหนียวและดินทราย
เติมน้ำลงแล้วนวดดิน พร้อมปั้นเป็นสี่เหลี่ยม
ใส่ในถุงพลาสติก

ขั้นตอนการทำ

๒. ขึ้นรูปชิ้นงาน

โดยใช้แป้น กดขึ้นไปเป็นชั้น
ตามขนาดที่ต้องการ

๕ ขั้นตอนการทำ

๓. ตกแต่งชิ้นงาน โดยใช้ไม้ตีด้านนอก
ให้เกิดลวดลาย

ขั้นตอนการทำ

๔. นำชิ้นงานฝังไว้ในที่ร่ม อย่าให้ลมโกรก

หรือถูกแสงแดด

๕ ขั้นตอนการทำ

๕. นำชิ้นงานออกตากแดด

ขั้นตอนการทำ

๒. นำไปเรียงในเตาเผา จุดไฟเผา ๑ คืน

คำถาม

เราจะร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย
ด้านเครื่องปั้นดินเผาได้อย่างไร

ร่วมเรียนรู้การทำเครื่องปั้นดินเผา

สนับสนุนเครื่องปั้นดินเผาจากชุมชน

ใบงานที่ ๕

เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาอย่างน้อย ๓ อย่าง พร้อมระบุชื่อและความสำคัญของเครื่องมือเครื่องใช้นั้น

๑. เครื่องปั้นดินเผาที่ฉันวาดภาพคือ

.....
.....
.....

๒. ความสำคัญของเครื่องมือเครื่องใช้

.....
.....
.....

กิจกรรมของปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนวาดภาพเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาอย่างน้อย ๓ อย่าง พร้อมระบุชื่อและความสำคัญของเครื่องมือเครื่องใช้ชิ้นนั้น

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ไปเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๕ เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา
๒. เดินดูนักเรียนในชั้นเรียนคอยให้คำแนะนำนักเรียน

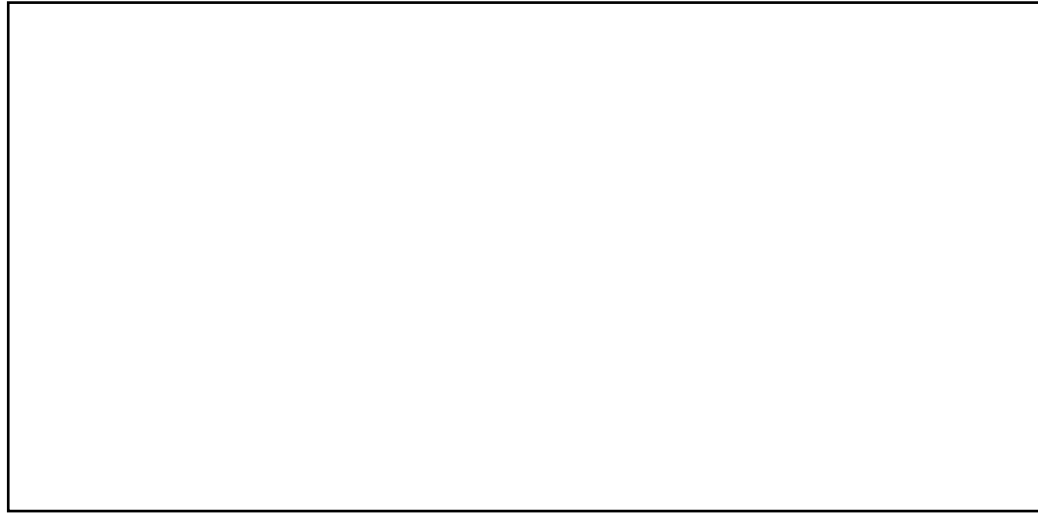

ใบงานที่ ๕

เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา

ตอนที่ ๑

๑. เครื่องปั้นดินเผาที่ฉันทวาดภาพคือ

.....

.....

๒. ความสำคัญของเครื่องมือเครื่องใช้

.....

.....

ตอนที่ ๒

เตาทุเรียง

เครื่องสังคโลก

บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ยุคก่อนประวัติศาสตร์

เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทยพบหลักฐานว่ามีมาตั้งแต่

โดยพบที่แหล่งขุดค้นต่อมาในสมัยสุโขทัยได้มีการสร้างเตาเผา

เครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ เรียกว่า..... ซึ่งเป็นการผลิต.....

ซึ่งเป็นสินค้าสำคัญที่ทำรายได้ให้กับอาณาจักรสุโขทัย

แบบประเมินตนเอง

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ชั้น ป.๑ - ป.๒ ภาคเรียนที่ ๒

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

คำชี้แจง ๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนตามระดับการประเมินต่อไปนี้

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. ยกตัวอย่างสมุนไพรไทยและวิเคราะห์สรรพคุณทางยาได้	☆☆☆☆☆☆
๒. ยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยด้านบรรจุภัณฑ์และสีผสมอาหารได้	☆☆☆☆☆☆
๓. ยกตัวอย่างการนำไม้ไผ่มาจักสานเป็นสิ่งของเครื่องใช้ได้	☆☆☆☆☆☆
๔. วิเคราะห์ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าได้	☆☆☆☆☆☆
๕. วิเคราะห์ภูมิปัญญาด้านเครื่องปั้นดินเผาได้	☆☆☆☆☆☆

*หมายเหตุ : คู่มือประเมินที่ออกคู่มือกับวิธีสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....
☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....
☆☆☆ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ตามมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี ดี ดีมาก

๔. วงกลมรอบระดับความชอบของกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้นี้

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ชอบ ชอบปานกลาง ชอบมาก

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ ของนักเรียนตามระดับการประเมินต่อไปนี้

☆ ปรับปรุง ☆ ☆ พอใช้ ☆ ☆ ☆ ค่อนข้างดี ☆ ☆ ☆ ☆ ดี ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. ยกตัวอย่างสมุนไพรรักษาและวิเคราะห์สรรพคุณทางยาได้	☆☆☆☆☆
๒. ยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยด้านบรรจุภัณฑ์และสีผสมอาหารได้	☆☆☆☆☆
๓. ยกตัวอย่างการนำไม้ไผ่มาจักสานเป็นสิ่งของเครื่องใช้ได้	☆☆☆☆☆
๔. วิเคราะห์ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าได้	☆☆☆☆☆
๕. วิเคราะห์ภูมิปัญญาด้านเครื่องปั้นดินเผาได้	☆☆☆☆☆

*หมายเหตุ : ครูเติมประเด็นที่สอดคล้องกับหัวเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

★ จำนวน.....

★ ★ ★ ★ จำนวน.....

★ ★ จำนวน.....

★ ★ ★ ★ ★ จำนวน.....

★ ★ ★ จำนวน.....

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง

พอใช้

ค่อนข้างดี

ดี

ดีมาก

๔. วงกลมรอบระดับความชอบของกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้

๑

๒

๓

๔

๕

๖

๗

๘

๙

๑๐

ชอบ

ชอบปานกลาง

ชอบมาก

แบบบันทึกการเรียนรู้

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ชั้น ป.๑-๒ ปลายภาค

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค ปลายภาค หน่วยการเรียนรู้ที่.....

คำชี้แจง หลังจากนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ของตนเองตามหัวข้อต่อไปนี้

ที่	รายการ	ชอบ/ เข้าใจ 😊	ไม่ชอบ/ ไม่เข้าใจ 😞
1	ภูมิปัญญาไทยด้านการใช้สมุนไพรมาประกอบอาหาร		
2	การนำสืบผสมอาหารที่ได้จากธรรมชาติมาใช้ในชีวิตประจำวัน		
3	ยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งจักสาน		
4	ยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยด้านการทอผ้าและเครื่องปั้นดินเผา		
5	แนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย		

หมายเหตุ : ครูเดิมประเมินเนื้อหาสาระ/ทักษะกระบวนการที่ต้องการให้นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ของตนเอง

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ.....

คำชี้แจง ทาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- นำภูมิปัญญาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- เผยแพร่ภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่นของตนเอง
- อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและในท้องถิ่น
- สืบสานภูมิปัญญาของไทยและท้องถิ่น

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค

ปลายภาค

หน่วยการเรียนรู้ที่.....

คำชี้แจง หลังจากนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนบันทึกการเรียนรู้
ของตนเองตามหัวข้อต่อไปนี้

ที่	รายการ	ชอบ 	ไม่ชอบ
๑	ภูมิปัญญาไทยด้านการใช้สมุนไพรมาประกอบอาหาร		
๒	การนำสีผสมอาหารที่ได้จากธรรมชาติมาใช้ในชีวิตประจำวัน		
๓	ยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งจักสาน		
๔	ยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยด้านการทอผ้าและเครื่องปั้นดินเผา		
๕	แนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย		

*หมายเหตุ : ครูเติมประเด็นเนื้อหาสาระ/ทักษะกระบวนการที่ต้องการให้นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ของตนเอง

สิ่งที่ฉันจะทำให้ดีขึ้น คือ.....

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ นำภูมิปัญญาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน	☐ เผยแพร่ภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่นของตนเอง
☐ อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและในท้องถิ่น	☐ สืบสานภูมิปัญญาของไทยและท้องถิ่น

*หมายเหตุ : ครูเติมประเด็นเนื้อหาสาระ/ทักษะกระบวนการที่สอดคล้องกับการเรียนเพื่อให้นักเรียนได้บันทึกการเรียนรู้

เฉลยใบงานที่ ๕
เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา

ตอนที่ ๑

๑. เครื่องปั้นดินเผาที่ฉันทวาดภาพคือ

โถ่งใส่น้ำ หม้อดินเผา แจกกัน

๒. ความสำคัญของเครื่องมือเครื่องใช้

เป็นสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน โถ่งไว้เก็บน้ำ หม้อดินเผาใช้ในการ

ประกอบอาหาร และแจกกันใช้ในการจัดดอกไม้

ตอนที่ ๒

เตาทุเรียง

เครื่องสังคโลก

บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ยุคก่อนประวัติศาสตร์

เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทยพบหลักฐานว่ามีมาตั้งแต่ **ยุคก่อนประวัติศาสตร์**..

โดยพบที่แหล่งขุดค้น **บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี** ต่อมาในสมัยสุโขทัยได้มีการสร้างเตาเผา

เครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ เรียกว่า **เตาทุเรียง**.. ซึ่งเป็นการผลิต **เครื่องสังคโลก**.....

ซึ่งเป็นสินค้าสำคัญที่ทำรายได้ให้กับอาณาจักรสุโขทัย

สรุปบทเรียน

การเรียนรู้ภูมิปัญญา คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับ
ความรู้และประสบการณ์ของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสม
และสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานานจนเกิดเป็น
ภูมิปัญญา เพื่อใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

